

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. VIII-787 2, 12,
28, 30, 30-1, 30-2, 35-1 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 25-2, 30-3,
30-4, 30-5, 30-6, 30-7, 30-8, 30-9, 35-9, 35-3, 35-4, 35-5 STRAIPSNIAIS, SEPTINTUOJU-1 IR
SEPTINTUOJU-2 SKIRSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO
(TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP NR. 20-613) (TAIS NR. 20-12716(2))**

2020-05-12 Nr.NV-1311

Vilnius

Įvertinę Projekto atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Vertinant Projekto siekiamo teisinio reguliavimo tikslą – *sukurti efektyvesnę atliekų tvarkymo paslaugų apmokestinimo sistemą, detalai reglamentuojant komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos kainos nustatymo, paskirstymo ir atsakomybės tvarką*, bei atsižvelgiant į tai, kad į atliekų tvarkymo sistemos organizavimą siekiama įtraukti naujus subjektus, Projekto rengėjas turėtų įvertinti ir pateikti informaciją, kiek atliekų turėtojams (fiziniais ir juridiniais asmenimis) kils vietinė rinkliava ar kita įmoka už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą. Pažymėtina, kad nei Projekto teikime, nei Projekto aiškinamajame rašte nėra pateikta informacijos apie galimą paslaugos brangimą (taip pat nėra pateikta argumentų ir skaičiavimų, jog nurodyta paslauga nebrangs). Be to, dėl paslaugos brangimo klausimą kelia ir Lietuvos savivaldybių asociacija. Dėl nurodytos priežasties Projekto rengėjas turėtų įvertinti ir pagrįsti pasirinktą atliekų tvarkymo organizavimo modelį, taip pat pateikti informaciją, ar nebuvo svarstytos, jeigu buvo tai kokios, kitos teisinės alternatyvos. Papildomai Projekto rengėjas turėtų sistemiškai įvertinti siūlomų pakeitimų įtaką visiems atliekų tvarkymo sistemoje esantiems bei dalyvaujantiems subjektams ir pateikti informaciją, ją nurodant Projekto aiškinamajame rašte, taip pat ir informaciją apie būsimas paslaugos kainas, jų pokytį.

2. Nors Projekto aiškinamajame rašte Projekto rengėjas nurodo, kad Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka, tačiau Projekte nurodomos visos sąvokos (terminai) prieš pateikiant Vyriausybei turėjo būti suderintos (ne tik įvertintos) Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka, t. y. iki Projekto pateikimo Vyriausybei Projekte vartojamos visos sąvokos (terminai) turėjo būti įvertintos ir įtrauktos į Terminų banką (šiuo atveju Projekte vartojamos naujos sąvokos (terminai) nėra suderintos ir įvestos į Terminų banką, todėl siūlytina prieš teikiant

Vyriausybei svarstyti Projektą suderinti (aprobuoti) nesuderintas sąvokas (terminus) ir įtraukti į Terminų banką.

Be to, naujos sąvokos (terminai) atsižvelgiant į Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298, 6.5 papunktį turėtų būti tikslios ir taisyklingos, derėti su jau galiojančių nacionalinių, ypač tos pačios srities, teisės aktų terminais.

Taip pat Projekto rengėjas turėtų įsivertinti, ar visi naujai įsivedami terminai yra reikalingi, t. y. ar neapibrėžia ir taip savaime suprantamų dalykų, kurių apibrėžti specialiai įstatyme nereikia (pvz. reguliuojamoji kaina, reguliuojamoji veikla, reguliuojamosios veiklos ataskaitos, techninė užduotis ir kt.).

3. Vertinant Projekto 1 straipsnio 3 dalyje (keičiamo įstatymo 2 straipsnio 39-1 dalyje) siūlomą įtvirtinti sąvoką – *komunalinių atliekų lėšų administravimas*, manytina, kad šios sąvokos įsivedimas ir papildomo subjekto įvedimas į atliekų tvarkymo sistemą turėtų būti pagrįstas, t. y. Projekto rengėjas turėtų pagrįsti tokio subjekto būtinumu, taip pat kaip tokio subjekto įtvirtinimas įtakos paslaugos kainą. Pažymėtina, kad tuo atveju, kai komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo paslaugą teiks juridinis asmuo, jį tą darys tikėtina siekdamas pelno. Be to, sąvoka turėtų būti peržiūrėta, kadangi nėra iki galo aišku, kodėl ji yra įtvirtinta, ir lėšų administravimas apibūdintas kaip lėšų surinkimas ir kitos funkcijos. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad pagal Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 18 dalį, apibrėžiančią atliekų tvarkymą, į šią sąvoką įeina (ji savyje talpina tokius veiksmus) – atliekų surinkimas, vežimas, naudojimas ir šalinimas, šių veiklų organizavimas ir stebėseną, šalinimo vietų vėlesnė priežiūra, įskaitant, kai minėtus veiksmus atlieka prekiautojas atliekomis ar tarpininkas.

4. Projekto 1 straipsnio 4 dalyje (keičiamo įstatymo 2 straipsnio 58-2 dalis) vartojamas trumpinys „Tarnyba“, tačiau prieš tai Projekte jis nėra įsivedamas. Pažymėtina, kad pirmą kartą turi būti vartojamas pilnas pavadinimas ir tik po įsivedimo – trumpinys, todėl Projektas atitinkamai turėtų būti patikslintas.

Vertinant sąvoką *regioninė kaina*, neaišku, kodėl siekiama nustatyti, kad į ją būtų įskaičiuotos ir administravimo sąnaudos. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad vartojama formuluotė „administravimo sąnaudos“, tačiau prieš tai yra įsivesta kita sąvoka „komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimas“. Siūlytina įvertinti ar šių žodžių vartoseną neturėtų būti suvienodinta tuo atveju, jeigu turima galvoje tą patį, arba atskleisti Projekto aiškinamajame rašte, kodėl jos skiriasi ir kam skirtingų jų reikia.

5. Vertinant Projekto 1 straipsnio 5 dalį (keičiamo įstatymo 2 straipsnio 58-2 dalyje), Projekto rengėjas turėtų pagrįsti, kodėl regioninis atliekų tvarkymo centras gali būti tik savivaldybių

įsteigtas juridinis asmuo. Svarstyтина, ar toks teisinis reguliavimas neapriboja kitų subjektų, kurie galbūt ateityje norėtų (galėtų) šias funkcijas atlikti.

Be to, formuluotė vykdančios „savivaldybių pavestas funkcijas“ yra ydingas, kadangi gali būti suprastas dvejopai – visų pirma taip, kad savivaldybė gali savo dalį funkcijų perduoti tam juridiniam asmeniui. Toks teisinis reguliavimas yra negalimas. Arba galima suprasti, jog savivaldybė paveda tam tikram subjektui vykdyti tam tikrą veiklą (išimtinių teisių suteikimas ir pan.).

Atkreiptinas dėmesys, kad Konstitucinis Teismas 2015 m. kovo 5 d. nutarime yra išaiškinęs, kad atliekų tvarkymo viešąsias paslaugas turi teikti esami paslaugų teikėjai (savivaldybių įsteigti arba kiti); naujus šių paslaugų teikėjus savivaldybė gali steigti tik tais atvejais, kai nėra kitų šių paslaugų teikėjų arba jie negali gyventojams teikti šių paslaugų ekonomiškai ir geros kokybės; pavedimas veiklą savivaldybės įsteigčiai bendrovei arba kelių savivaldybių įsteigčiai atliekų tvarkymo įstaigai, įmonei ar organizacijai buvo galimas tik tokiu atveju, kai tokiu pavedimu šiai bendrovei, įstaigai, įmonei ar organizacijai neteikta privilegijų, nediskriminuoti kiti šioje rinkoje veikiantys ūkio subjektai, užtikrintas atliekų naudojimo ir šalinimo viešųjų paslaugų teikimo nepertraukiamumas, gera kokybė ir prieinamumas. Siūlytina ir šiaip aspektais įvertinti siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą.

6. Vertinant Projekto 1 straipsnio 6 dalyje (keičiamo įstatymo 2 straipsnio 58-3 dalyje) formuluotę „*regioninis atliekų tvarkymo centras ar komunalinių atliekų sistemos administratorius arba kita įmonė*“, siūlytina įvertinti, ar pagrįstai kitų ūkio subjektų galimybė būti pavestiems savivaldybės atlikti regione naudojamų mechaninio-biologinio apdorojimo įrenginių ir (arba) biologinio apdorojimo įrenginių, nepavojingųjų atliekų sąvartynų, didelių gabaritų atliekų surinkimo aikštelės, kompostavimo aikštelės ir kitų įrenginių valdytojo funkcijas apribojama ties „įmonės“ juridine forma. Projekto rengėjas tokį teisinio reguliavimo pasirinkimą turėtų pagrįsti Projekto aiškinamajame rašte, o nesat pakankamai teisinių argumentų – siūlytina rašyti (vartoti) bendresnę juridinio asmens formuluotę.

7. Projekto rengėjas turėtų įvertinti, ar vartojama teisiškai tiksli formuluotė Projekto 1 straipsnio 8 ir 9 dalyse (keičiamo įstatymo 2 straipsnio 58-5 ir 58-6 dalyse) „*įkainius ir kainas reguliuoja valstybė*“, kai tuo tarpu Projekto 7 straipsnyje (keičiamo įstatymo 30-2 straipsnio 4 dalyje) yra nustatyta, kad „*rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydį nustato savivaldybės taryba*“.

8. Vertinant Projekto 1 straipsnio 10 ir 13 dalyje apibrėžtų sąvokų turinį, svarstyтина ar pastarojoje pagrįstai pakartotinai akcentuoja ir nurodoma „ir kuriose parodomas apskaitos atskyrimas ir sąnaudų paskirstymas pagal veiklas“, kadangi apibrėžiant šią sąvoką naudojama nuoroda ir į reguliuojamąją apskaitos sistemą (jos reikalavimus), kurioje taip pat išskiriamas šis reikalavimas dėl veiklų ir sąnaudų atskyrimo.

9. Vertinant Projekto 1 straipsnio 13 dalį (keičiamo įstatymo 2 straipsnio 58-10 dalį) atkreiptinas dėmesys, kad minimas institucijos pavadinimas turėtų būti vartojamas taip, kaip jis buvo įsivestas prieš tai esančioje dalyje. Taip pat turėtų būti įvertinta teisinio apibrėžtumo stokojanti formuluoė „patvirtintą ar pratęstą techninę užduotį“, kadangi tuo atveju, jeigu techninė užduotis bus tvirtinama teisės aktu, tokiame teisės akte turėtų būti taikomos bendrosios teisės aktų rengimo ir keitimo procedūros (teisės aktų nustatyti reikalavimai), todėl neaišku, kodėl siekiama įsivesti užduoties pratęsimo mechanizmą (ar tai turėtų būti naujas teisės aktas atskirai reglamentuojantis techninės užduoties pratęsimą ar vis tik tai būtų teisės akto, kuriuo patvirtinta techninė užduotis, galiojimo pratęsimas). Projekto rengėjas turėtų šiais aspektais įvertinti siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą, prireikus – jį patikslinti. Analogiška pastaba taikytina ir Projekto 1 straipsnio 14 daliai (keičiamo įstatymo 2 straipsnio 63-1 daliai).

10. Atsižvelgiant į tai, kad pagal Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnį atliekų surinkimas ir atliekų tvarkymas yra apibrėžtas skirtingomis sąvokomis ir turi šio įstatymo nustatytas skirtingas prasmes, Projekto rengėjas turėtų detaliai pagrįsti, kodėl siaurinama veiklos sritis, kuriai reikia turėti pavojingų atliekų tvarkymo licenciją. Pažymėtina, kad galiojanti Atliekų tvarkymo redakcija nustato, kad licencija reikalinga atliekų tvarkymui, į kurio sąvoką įeina ir pavojingų atliekų surinkimas, tačiau atliekų surinkimo sąvoka (jos turinys) yra siauresnis (neapima naudojimo ir šalinimo veiklos).

11. Vertinant Projekto 3 straipsnio (keičiamo įstatymo 25-1 straipsnio 1 dalies 3 punkto) formuluoė, pagal kurią Taryba nustato regioninių kainų paskirstymo savivaldybėms kriterijus, pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 127 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad mokesčius, kitas įmokas į biudžetus ir rinkliavas nustato Lietuvos Respublikos įstatymai. Pagal Konstitucijos 67 straipsnio 15 punktą valstybinius mokesčius ir kitus privalomus mokėjimus nustato Seimas. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis Teismas) 2000 m. kovo 15 d. nutarime yra išaiškinęs, kad esminiai mokesčio elementai tokie kaip mokesčio objektas, mokestinių santykių subjektai, jų teisės ir pareigos, mokesčio dydžiai (tarifai), mokėjimo terminai, išimties bei lengvatos turi būti nustatomi įstatymu. Atsižvelgiant į tai, svarstytina, kad regioninių kainų paskirstymo savivaldybėms kriterijai neturėtų būti reglamentuoti Projekte.

12. Vertinant Projekto 3 straipsnio (keičiamo įstatymo 25-1 straipsnio 1 dalies 6 punkto) formuluoė, kurioje nurodoma, kad „vadovaudamasi skaidrumo, objektyvumo ir nediskriminavimo principais“, tačiau Projekto 7 straipsnyje (keičiamo įstatymo 30-2 straipsnyje) skaidrumo ir objektyvumo principų nėra, tačiau yra nurodyti solidarumo, proporcingumo, nediskriminavimo ir sąnaudų susigrąžinimo principai. Projekto rengėjas turėtų Projekto aiškinamajame rašte pagrįsti, kodėl nurodo skirtingus principus (pagrįsti jų skirtingą taikymą atitinkamiems teisiniams santykiams) arba nurodytą teisinį reguliavimą suvienodinti.

Vertina aptariamame straipsnyje nurodytus kriterijus – investicijų efektyvumo, atsipirkimo laikotarpio ir pagrįstumo įvertinimo, svarstyti, ar juos taikant bus aiškus jų turinys, t. y. Projekto rengėjas turėtų įvertinti, ar nereikėtų jų turinio detalizuoti Projekte.

13. Pažymėtina, kad pagal Seimo statuto 135 straipsnio 3 dalies 12 punktą kartu su Seimui teikiamu įstatymo projektu, išskyrus Konstitucijos suteiktą teisę įgyvendinančių Lietuvos Respublikos piliečių teikiamą įstatymo projektą, pateikiamas aiškinamasis raštas, kuriame turi būti nurodyta, kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais). Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad papildomos biudžeto lėšos bus reikalingos tarnybai įstatymo įgyvendinimui, taip pat nurodoma, kad Tarnybos pajamas sudarys 1 procentas praėjusių metų regioninio atliekų tvarkymo centro bei atliekų deginimo įrenginių valdytojų veiklos pajamų, tačiau pagal Projekto 3 straipsnio (keičiamo įstatymo 25-1 straipsnio 3 dalies) formuluotę, nustatančią, kad *„Tarnybos finansavimo šaltiniai yra valstybės biudžeto asignavimai, tarp jų ir šio straipsnio 4 dalyje numatytos Tarybos pajamos“*, išeity, kad be šio straipsnio dalyje nurodytų lėšų (1 procento praėjusių metų regioninio atliekų tvarkymo centro bei bendrojo atliekų deginimo įrenginio, atliekų deginimo įrenginio valdytojo reguliuojamos veiklos pajamų) turėtų būti skirti ir kiti valstybės biudžeto asignavimai (tą suponuoja formuluotė „tarp jų ir“), tačiau tokie asignavimai (valstybės biudžeto lėšų poreikis ir šaltinis) Projekto aiškinamajame rašte nėra nurodyti. Projekto rengėjas turėtų šiais aspektais papildyti Projekto aiškinamąjį raštą arba tikslinti siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą (įtvirtinant tik vieną Tarnybos pajamų šaltinį).

14. Vertinant Projekto 3 straipsnio (keičiamo įstatymo 23-1 straipsnio 4 dalyje) siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą, t. y. nustatant, jog yra reglamentuojama Tarnybos pajamos ir jų naudojimo tvarka, siūlytina atskirti šiuo aspektus į atskiras dalis, kadangi dabar siūlomas teisinis reguliavimas yra neaiškus ir netikslus, t. y. ne visi šios dalies punktai reglamentuoja Tarybos pajamas, taip pat ne visi – pajamų naudojimo tvarką. Siekiant tinkamai įgyvendinti teisinio aiškumo principą, nurodyti aspektai turėtų būti atskirti (išskirti į atskiras dalis).

15. Atsižvelgiant į tai, kad Projekto 4 straipsnyje (keičiamo įstatymo 28 straipsnis) atitinkamam subjektui nėra nustatomi viešojo administravimo įgaliojimai, o tik nustatomas (įtvirtinamas) subjektas, kuriam turėtų būti teikiama informacija, siūlytina nenurodyti konkrečios institucijos pavadinimo (o tą reglamentuoti per įgalios institucijos formuluotę).

16. Projekto rengėjas turėtų įvertinti ir peržiūrėti Projekto 5 straipsnio 4 dalies (keičiamo įstatymo 30 straipsnio 6-1 dalies) formuluotę, kadangi iš jos neaišku, ar tai yra savivaldybės funkcija ir kaip ji tai turės „užtikrinti“, o pavedimo atveju, neaišku, koks atsakomybės santykis tarp savivaldybės, kuriai tiesiogiai Projektu siekiama nustatyti pareigą, nuo regioninio atliekų tvarkymo centro atsakomybės, kai tokį pavedimą jis gauna. T. y. ar tokiu atveju (pavedimo) savivaldybei jau

nebekiltų pareiga (atsakomybė)? Siūlytina šiais aspektais įvertinti siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą, prireikus – jį koreguoti.

17. Atsižvelgiant į šios išvados 11 punkte nurodytą Konstitucinio Teismo doktriną, ir įvertinus Projekto 6 straipsnį (keičiamo įstatymo 30-1 straipsnio 2 dalį), svarstytina, ar nuostata, jog nekilnojamojo turto objekto, kurių rūšių sąrašą nustato aplinkos ministras, savininkas ar įgalioti asmenys privalo mokėti nustatytą rinkliavą arba, jeigu rinkliava savivaldybės teritorijoje nenustatyta, sudaryti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugos teikimo sutartį su savivaldybės, kurios teritorijoje yra nekilnojamojo turto objektas, juridiniu asmeniu, atliekančiu savivaldybės pavedimu komunalinių atliekų lėšų administravimą, arba savivaldybe, atitinka Konstitucinio Teismo doktriną, taip pat Projekto rengėjas turėtų įvertinti teisės akto vidinę darną (nors ši nuostata iš esmės yra galiojanti, tačiau kelia tam tikrų abejonių), t. y. visų pirma, Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 6 dalyje yra nustatyta, kad **atliekos** – *medžiaga ar daiktas, kurių turėtojas atsikrato, ketina ar privalo atsikratyti, o atliekų turėtojas* apibrėžiamas kaip *atliekų darytojas arba asmuo, turintis atliekų* (Atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 17 dalis), kas reiškia, kad atliekų susidarymas siejamas su asmeniu (atliekų darytoju), tačiau ne nekilnojamojo turto objektu. Pažymėtina, kad praktikoje kyla klausimas kodėl „statinys daro atliekas“ o ne atliekų darytojas, jo veikla „sukuria (padaro) atliekas“. Manytina, kad įtvirtintas teisinis reguliavimas yra ydingas, kadangi neaišku, kodėl rinkliavos ar kitos įmokos mokėtoju tampa nekilnojamas turtas, tačiau ne atliekų darytojas arba asmuo, turintis atliekų. Be to, nustatius taip, jog rinkliava ar kita įmoka priklauso nuo turto rūšies, išeitų, jog poįstatyminiu aktu nustatomas rinkliavos ar kitos privalomos įmokos apmokestinimo objektas, privalomo mokėjimo esminė sudėtinė dalis (manytina, tokiu atveju tai turėtų būti įtvirtintas įstatyme).

18. Vertinant Projekto 7 straipsnio (keičiamo įstatymo 30-2 straipsnio 4 dalies) formuluotę nustatančią, kad rinkliavos ar kitos įmokos dydį nustato savivaldybės taryba ir neviršydamą Tarybos nustatyto regioninė kainos paskirstymo dydžio savivaldybei (*neįskaitant išlaidų, susijusių su atliekų surinkimo ir vežimo paslauga*), neaišku, kodėl toks „paaiškinimas“ yra nurodytas skliausteliuose, kadangi pagal reguliuojamos kainos apibrėžimą ir taip šios paslaugos kaina nėra įskaičiuojama, tuo labiau, kad padarius tokią „išimtį“ lieka neaišku, kaip bus skaičiuojama rinkliava ir ar ji tikrai apims atliekų surinkimo ir vežimo paslaugos kainą. Siekiant teisinio aiškumo siūlytina šio „paaiškinimo (patikslinimo)“ skliausteliuose atsisakyti.

19. Vertinant Projekto 7 straipsnio (keičiamo įstatymo 30-2 straipsnio 6 dalies) formuluotę „naudojamo turto vertė“ nėra aišku, kokią vertę turima galvoje, pvz. buhalterinę, rinkos ar kitokią.

20. Projekto rengėjas turėtų pagrįsti Projekto aiškinamajame rašte Projekto 7 straipsnio (keičiamo įstatymo 30-2 straipsnio 6 dalies) siūlomą įtvirtinti prezumpciją dėl sąnaudų, kurios pripažįstamos būtinomis pagal šią įstatymo dalį, t. y. kodėl tokia prezumpcija įtvirtinama Projekte ir

kodėl tokiu atveju tokių sąnaudų pagrįsti nebereikės (kam to reikia ir koks tokio teisinio reguliavimo tikslas).

21. Projekto rengėjas turėtų įvertinti ir pagrįsti, ar pagrįstai Projekto 7 straipsnyje (keičiamo įstatymo 30-2 straipsnio 8 dalyje) greta infliacijos, mokesčių ir kitų objektyvių priežasčių yra įrašytas ir „esminis paslaugų apimtys“ pokytis, kuriam esant regioninė kaina bus koreguojama, t. y. neaišku, kaip bus vertinama, kad įvyko esminis paslaugos apimtys pokytis, kada toks pokytis yra galimas ir ar tikrai jis turėtų būti minimas kaip pagrindas koreguoti regioninę kainą. Svarstyтина, ar tikrai galimas toks „netikėtas“ paslaugos esminis pokytis ir kaip jis turėtų pasireikšti bei kas jį turėtų nustatyti (kokie dokumentai tai turėtų/galėtų pagrįsti). Siūlytina šiais aspektais įvertinti siūlomą nustatyti teisinį reguliavimą, prireikus – jį koreguoti.

22. Projekto rengėjas turėtų įvertinti, ar tikslinga Projekto 7 straipsnyje (keičiamo įstatymo 30-2 straipsnio 9 dalyje) nustatyti Tarybos nutarimo įsigaliojimą, t. y. ar neužtenka teisinio reguliavimo, įtvirtinto Teisėkūros pagrindų įstatyme dėl teisės aktų įsigaliojimo.

23. Projekto 7 straipsnyje (keičiamo įstatymo 30-2 straipsnio 10 ir 11 dalyse) įtvirtinta nuostata, kad *savivaldybių tarybos, tvirtindamos naujus arba patvirtindamos esamus rinkliavos ar kitos įmokos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą dydžius, turi įvertinti, ar mokama suma už paslaugas neviršys 1 procento vidutinių metinių namų ūkio (fizinio asmenų) pajamų*, yra neaiški, kadangi joje nėra nustatyta, kam ji taikoma, fiziniams ar juridiniams asmenims (nėra įvardytojo subjekto), tačiau nustatytas bendras apribojimas, ko minėta suma negali viršyti. Projekto rengėjas turėtų įvertinti, ar pagrįstai tokia nuostata yra įtvirtinta, taip pat ar ji neturėtų būti koreguojama nustatant subjektą, kam ji taikoma (kadangi atliekų turėtojas gali būti tiek fizinis, tiek juridinis asmuo).

24. Vertinant Projekto 8 straipsnį (keičiamo įstatymo 30-3 straipsnio 1 dalies 1 punktą) pažymėtina, kad Projekte nuosekliai turėtų būti vartojamos formuluotės, ar tam tikrą veiklą vykdyti savivaldybė paveda ar perduoda funkcijas. Esant teisiškai pagrįstam poreikiui išskirti šiuos veiksmus, toks jų vartojimas turėtų būti pagrįstas Projekto aiškinamajame rašte. Pažymėtina, kad neaišku, iš ko nurodytos funkcijos yra perduodamos, nes pati savivaldybė savo funkcijų perduoti kitiems subjektams neturėtų galėti.

Taip pat siūlytina įvertinti, ar tikrai reikia taip smulkiai aprašyti regioninių atliekų tvarkymo centrų funkcijas, siūlytina palikti tik pagrindines, esmines, nesileidžiant į smulkų detalizavimą (pvz. keičiamo įstatymo šio straipsnio 5-9 punktai). Analogiška pastaba taikytina ir Projekto 9 straipsniui (keičiamo įstatymo 30-4 straipsniui).

25. Siūlytina Projekto aiškinamajame rašte atskleisti, ar Projekto 10 straipsnyje minimos komunalinių atliekų tvarkymo lėšų administravimo sąnaudos bus įskaičiuotos į rinkliavos ar kitos

įmokos dydį, taip pat ar šios sąnaudos įeis skaičiuojant į regioninę kainą ir kaip jų dydis bus kontroliuojamas.

26. Vertinant Projekto 11 straipsnyje (keičiamo įstatymo 30-6 straipsnio 3 dalyje ir 6 dalyje) nustatytą teisinį reguliavimą, svarstyta, ar nurodytos dalys dera tarpusavyje, kadangi vienoje yra nustatyta, kad turi būti atlikta reguliavimo apskaitos sistemos patikra dėl jos atitikties reguliuojamąją veiklą reglamentuojantiems teisės aktų reikalavimams, o kitoje dalyje jau nurodoma, kad patikrą gali atlikti auditorius, audito įmonė, turintys teisę atlikti finansinių ataskaitų auditą. Finansinių ataskaitų audito įstatymo nustatyta tvarka. Atkreiptinas dėmesys, kad Projekto rengėjas nepateikė duomenų, jog Projektas būtų buvęs derinta su Lietuvos auditorių rūmais ir su institucija, įgaliota atlikti auditorių ir audito įmonių viešąją priežiūrą. Atsižvelgiant į tai, kad Projektas tiesiogiai nustato tam tikras pareigas šiems subjektams, Projektas neabejotinai turėtų būti, jeigu nebuvo, derintas ir su jais.

27. Projekto 13 straipsnyje (keičiamo įstatymo 30-8 straipsnio 1 dalies 1 punkte) turėtų būti išbraukti žodžiai „bei kitų teisės aktų“ kadangi kitiems nepavaldiems subjektams įpareigojimas, o Tarybos teisė reikalauti teikti informaciją privalo būti nustatytas tik įstatymuose.

28. Iš Projekto 13 straipsnyje (keičiamo įstatymo 30-8 straipsnio 6 dalies 2 punkto) neaišku, ar atskiras skundo nagrinėjimo, taigi ir teisme, dalykas gali būti „patikrinimui pasitelktų specialistų ar ekspertų veiksmai“ ir kas tokiu atveju būtų atsakovas bei kas atstovautų, ir kokiam teismui galutinis skundas turėtų būti paduodamas.

29. Projekto 13 straipsnyje (keičiamo įstatymo 30-8 straipsnio 8 dalies) nurodyta formuluotė (sakiniai) turėtų būti tikslinami (performuluojami) į vieną, nedetalizuojant surašomų dokumentų pavyzdinio sąrašo (bet kuriuo atveju teisėkūroje, ypač įstatymuose nevartojama formuluotė „ir pan.“).

30. Projekto rengėjas turėtų atskleisti Projekto aiškinamajame rašte, kas pagal Projekto 13 straipsnį laikytina „tinkamu“ bendradarbiavimu su Taryba. Taip pat kas būtų laikytina netinkamu bendradarbiavimu.

31. Atsižvelgiant į vietos savivaldos teisinio reguliavimo specifiškumą, ypatingumą ir iš Konstitucijos bei tarptautinių teisės aktų kylantį nepriklausomumą bei kitas teises, Projekto rengėjas turėtų įvertinti, ar pagrįstai per baudos mechanizmą Projekto 14 ir 18 straipsniuose siekiama „priversti“ savivaldybes vykdyti šio įstatymo nuostatas tam tikroje srityje. Taip pat kyla klausimas, kodėl buvo pasirinktas toks atsakomybės būdas, taip pat neaišku, kas būtų su kitomis savivaldybių pareigomis, jų nevykdymu ar netinkamu vykdymu pagal Atliekų tvarkymo įstatymą (ar joms kiltų kokia nors atsakomybė).

32. Siūlytina atsisakyti Projekto 14 straipsnyje (keičiamo įstatymo 30-9 straipsnio 16 dalyje), kaip yra vykdomas vykdomasis dokumentas (paliekanti tik pirmąjį sakinį), kadangi tą

reglamentuoja Civilinio proceso kodeksas. Taip pat teisiškai abejotina formuluotė dėl Tarybos sprendimo dėl priverstinio baudos ir palūkanų išieškojimo, taip pat termino „pratęsimas“. Pažymėtina, kad Tarybas negalės priimti iš anksto sprendimo dėl delspinigių išieškojimo, tuo labiau, kai nebus žinomas jų dydis.

Taip pat turėtų būti įvertintos kitos keičiamo įstatymo 30-9 straipsnio dalys, kadangi dalis jų, pvz. 18, dubliuoja Projekto kitus straipsnius, todėl Projekto rengėjas turėtų sistemiškai peržiūrėti šį straipsnį ir nekartoti to, kas jau įtvirtinta kituose arba susisteminti (rašyti) glausčiau. Kartu vertintina su keičiamo įstatymo 31-3 straipsniu.

33. Projekto 15 straipsnyje (keičiamo įstatymo 31-1 straipsnio 3 dalyje) viešinimą savivaldybės interneto svetainėje nustatyti kaip privalomą, o ne kaip alternatyvų skelbimą, paliekant galimybę skelbi kartu ir kitur.

34. Projekto 16 straipsnis (keičiamo įstatymo 31-2 straipsnis) turėtų būti peržiūrėtas iš esmės, kadangi jame yra teisinių bei loginių neatitikimų, pvz. nurodoma Ginčų komisija, tačiau toliau ji nėra minima, taip pat neaišku, kada, koks subjektas sprendžia ginčus (kada Ginčų komisija, o kada savivaldybės vykdomoji institucija).

Iš keičiamo įstatymo 31-2 straipsnio 2 dalies neaišku, ar kreiptis prieš kreipiantis į teismą į savivaldybės vykdomąją instituciją yra privaloma, jeigu ne, kokie tokio atveju būtų kreipimosi į teismą terminai ir kokiam teismui tokie ginčai būtų teisingi. Siūlytina šiuo aspektus atskleisti Projekto aiškinamajame rašte, prireikus – patikslinti Projektą.

Iš nurodyto teisinio reguliavimo neaišku, ar galima apskųsti savivaldybės vykdomosios institucijos sprendimą dėl ginčo nagrinėjimo ir kodėl siekiama nustatyti, kad „kreipimasis į bendrosios kompetencijos teismą po savivaldybės ar Tarybos sprendimo dėl ginčo priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu“, t. y. neaišku kokią galią turės nurodyti sprendimai, jeigu subjektas ginčą nuspręs tęsti teisme, taip pat ar tai reiškia, kad bus mažiausiai dvi bylos nagrinėjamos – viena administraciniame teisme, kita – bendrosios kompetencijos teisme. Siūlytina įvertinti, ar toks teisinis reguliavimas bus racionalus.

Eglė Izokaitytė, tel. 870663832, el. p. egle.izokaityte@lrv.lt